

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 glđ., za pol leta 1 glđ. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slov. ljudstvo, slov. šole.

Vodstvo „družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani je v svoji zadnji seji, dné 7. marca t. l. sklenilo poslati državnemu zboru na Dunaj peticijo za slov. šole. Razposlalo pa je peticijo tudi podružničnim načelnštvom. V njej se izražuje in vtemeljuje dvoje željá, ki jih ima slov. ljudstvo gledé ljudskih, eno pa gledé srednjih šol. Mi želimo tej prošnji in vemo, da jej tudi vse slov. ljudstvo, veselega uspeha. Besede prošnje so te-le:

Visoki zbor!

Družba sv. Cirila in Metoda, razširjena s svojimi podružnicami po vseh deželah, koder bivajo Slovenci, je pristni izraz želj in postavnih zahtev na šolskem polji, ki jih goji in za katere se poteguje slovenski narod, odkar se veseli ustavnega življenja. Ker ima to društvo vsled svojih pravil važni nalog: pospeševati slovensko šolstvo na katoliško-narodni podlagi, obrača se njegovo vodstvo spoštljivo do preslavnega državnega zbora s prepokorno prošnjo:

1. Slavnoisti naj povodom obravnav o šolskih zakonih blagohotno uvažuje iskreno željo in pravično zahtevo našega naroda, da se postavno zopet upelje konfesionalna šola, ker po našem prepričanji more le taka vzgajati nežno mladino v pravem duhu, da vzrastejo iz nje značajni katoličani, zvesti državljani in vrli domorodci. — Slovenci smo pa skozi in skozi katolišk narod, torej nam naravno pristuje katoliška šola.

Ker se pa ta more uspešno razvijati le na edino zdravi pedagogiški podlagi materinega jezika, vljudno prosimo:

2. Naj preslavna zbornica v dotični zakon privzame določbo, sklicujočo se na člen XIX. osnovnih državnih zakonov o splošnih državljanjskih pravicah, ki zajamči pravico materinega jezika — tu našega slovenskega — v vseh javnih ljudskih šolah, koder bivajo Slovenci,

to je: po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

V slučajih, da biva kje zadostno število inorodnih otrok, naj se poskrbi za dotično manjšino v posebnem šolskem oddelku z dotičnim materinim, učnim jezikom.

Tako bode veleslavna zbornica pripomogla, da pri nas prenehajo narodnostni prepiri, ko bode imel vsak svoje, kar mu gre po božjih in naravnih pravicah.

3. In ker je za razvoj slovenske literature ter inteligencije sploh prevelike važnosti to, da se na naših srednjih učiliščih v večji meri kot dozda goji slovenščina, in dokler ni pravična zahteva slovenskega naroda po lastnih popolnoma slovenskih gimnazijah, realkah in učiteljskih pripravnicah izpolnjena, naj visoka zbornica blagovoli uspešno uplivati na visoko c. kr. naučno ministerstvo, da se v istini izvedejo vse one resolucije, tičoče se naše slovenščine v šolah, ki so bile v zadnjih letih po naših slovenskih poslancih navdušeno zagovarjane in po preslavni zbornici opetovano sprejete; da naš narod tem prej dospé k vživanju pravic, zajamčenih mu v državnih temeljnih zakonih.

To so lepe, iskrene besede in vse so vredne, da si jih slov. ljudstvo pomeni. Vodstvo naše, slov. šolske družbe ne gleda v njih ne na desno, ne na levo, koristi slov. ljudstva so ji edino na skrbi. Ali bode imela uspeha? Tam gori v drž. zboru more biti ne veliko, tem več pa pri slov. ljudstvu, pri pravih rodoljubih. Kdor se brati z nemškim liberalizmom, njemu pa so lahko kazáj, da ne hodi pravih poti, dokler tišči za liberalizmom, ki je doma v Nemcih ter gleda za to na vse, kar je količkaj na korist kat. cerkvi, skozi počrnjene očali.

Ne, kat. cerkev ni nikjer sovražnica šole, torej tudi ne njih, ki imajo v njej dela, sovražnica pa je vsake sile, torej tudi te, ki se dela njej in v tem ne izvzeme tudi ljudske šole.

Narodno življenje pri slov. Korošcih.

(Konec.)

Žalostno je pa tu tudi to, da pošteni ljudje nad razdivljanimi nemajo nobene oblasti, kazni pri sodnijah so pa tako majhne, da je kmalo tisti, ki brez pravice zajca ustrelji, huje kaznovan, kakor tisti, ki človeka ubije. Poleg žganja je največi vir pobojev ta, da imajo gorenjski fantje za „čast“, ako je kdo tako hud, da se ga vse boji. Moč in pogum je možu že v čast, pa pokazati se mora v boju zoper sovražnike dežele, cesarja, domovine in naroda, toraj tam, kjer je treba, ne pa med sosednimi fanti, ki drug drugemu niso na poti in se včasih sprejo zavoljo kake malenkosti. Taki fantje bi se morali podučiti, da je sramotno, ako je človek tako jeznorit, da od svojega sosedu ali tovarša ne more prenesti nobene žal besede. Na Koroškem se takemu jezastemu človeku posmejujejo in prenašati mora, da ga vsi dražijo. Če kdo komu reče žal besedo, imajo navado, da razžaljeni celo stvar na smeh obrne, in če zna žalivcu kako osoljeno povedati, ima vse smejalce na svoji strani; žalivca je sram in skuša se s tem izviti, da tudi kako smešno pové. Tako se prepir v smeh preobrne in mirno konča. Gorenjski rodoljubi naj skušajo to tudi na Gorenjskem uvesti, da bo enkrat konec tistih divjih in sramotnih pobojev.

Narodno življenje se na Koroškem vedno bolj vzbuja. O Zilanih se je mislilo, da so slovenstvu že čisto zamrli in zapadli nemškemu molohu. Zdaj je pa ravno tam največ narodnega gibanja, odkar ste se osnovali dve podružnici sv. Cirila in Metoda, ena v Št. Lenartu in druga v Bistrici. Kakih pet ali šest vnetih rodoljubov je zadostovalo, da so napravili ta preporod.

Tu se vidi, koliko en sam človek lahko stori, ako le hoče! V Celovški okolici je tudi že vse drugače, kakor je bilo. Kmetov ni več sram slovenski govoriti, kedar pridejo v mesto, vedno več jih pristopa k „Miru“ in Mohorjevi družbi, v Kotmari vesi pa celo snujejo svojo lastno Cirilovo podružnico. Morda jej sledi še druga v Grabštanji, kjer imajo jako rodoljubnega dekana, kateri bi gotovo našel pomoč tudi v Medgorjah, Pokrčah in Sl. Šmihelu.

Zdi se nam pa, da je slovenski duh na Kranjskem in Štajarskem nekako opešal. K temu so menda pripomogli slabi uspehi slovenske delegacije na Dunaji.

Gospodarske stvari.

Dobro seme, dobra žetev.

(Konec.)

Gotovo je najbolje, ako si pridela človek seme doma in največkrat mu bode to mogoče.

Ako le nekoliko skrbi za to in v pravem času, bode njegovo seme ravno tako dobro, če še ne boljše, kakor se dobi za denar, saj ga imajo drugod tudi le vsled svoje skrbi. Po vrhu pa mu domače ne pride tako drago, kakor če ga kupi in kedar seje svoje seme, zna gospodar, kako je in ni se mu bati, da se pri njem ukani. Kupčija pa je kupčija, izlasti nam je v naših dneh biti previdnim, kajti goljufije je veliko po svetu.

Kako pa si pripravi človek dobro seme doma? Izkušnja je, kakor drugod, tako tudi tu najboljša učenica. V enem in tistem silji vzraste različno klasje, večje ali manjše, boljše ali slabše, da-si je zemlja, v kateri raste, poprek enaka. Ali tudi na enem in tistem klasu vzori različno zrnje. Kakor je po navadi, je zrnje na sredi klasa bolje in večje, kakor pa na spodnjem ali gornjem konci. Na pšeničnem klasji je zrno, ki stoji na drugem mestu, bolje kakor je to spodaj ali pa zgorej ter je večje in tudi težje, kakor druga zrna.

Iz tega pa ne bode več težko reči, kako si dobode človek dobrega semena. Najprej si odbere najlepše klasje in iz tega vzame najboljše zrnje, le tako, ki je lepo prizorelo. Za tem pa si ga vseje na posebni kos zemlje, pa na redko, tako, da pride lahko do vsace bilke, ne da druge oškoduje in tako dobi jeseni še lepo klasje in lepo zrnje. Iz tega pa si odbere še sopet najbolje zrnje, da ga vseje potlej v svojem času sopet na posebno gredo, drugo zrnje pa se lahko vseje že za navadno setev.

Na tak način dobi si gospodar dobro seme in tem boljše bode in tem stalniše, čem dalje ga je odbiral ter na posebnem polji sejal. Iz tega si pač lahko vsak posname, da ni nikomur nemogoče, naj si pridela s časom dobrega semena. Se vé, da stane to nekoliko truda in časa, ali brez tega ni mogoče, da človek kaj doseže, bodi, kar koli.

V časih kaže pa vendar le seči v žep ter si kupiti seme, to pa vselej, kedar je kaka nova, bolja vrsta žita nam na ponudbo, včasih pa tudi kedar se spridi domače žito. To se izgodi vselej, kedar je kaka posebna vrsta že delj časa v rabi. Taka namreč izgubi po časi tiste prednosti ali lastnosti, za voljo katere je ravno bila posebna. Pri nakupovanji treba je, da gleda človek na to, da si naroči seme iz kraja, ki je podoben temu, kjer prebiva, po nebu in prsti.

Ako gleda na to, ni se mu bati, da se tako seme s časom prevrže, v navadno ali še slabše. Tudi to ni, da pusti človek iz misli, kedar mu hodi za to, ali naj seme kupi ali pa ostane pri domačem — to namreč, da dobi tuje seme čisto — kdo bi drugega kupil? —, iz lastnega pa v časih ni moči, da spravi človek vso sodrgo, ki mu ga kvari.

Izlasti snet se ne da odpraviti iz pšenice, v kateri se je vdomačil. To velja tudi za oves. V tacem slučaju ne kaže druga, kakor seči v žep, pa si kupiti drugje seme, se vé, da tako, ki nima take bolezni. Dokler še ni sneta v pšenici ali ovsu, zavaruje se človek pred njim, če se vdela seme z bakrenim vitrijolom. Najležje se napravi to tako-le: Napravi se vitrijola tekočina in se vlije na žito v kadi; za kako dlan še naj prekrije tekočina žito in to ostane potlej najmanj dve uri v njej.

V tem se pokaže na vrhu več zrnja, med njimi bode tudi tisto, ki je še morebiti snetljivo in mora se to lepo odpraviti iz kadi. Sem ter tje imajo to tekočino bolj gosto in je le polijejo nekaj čez seme. To sicer ne škoduje zrnju, toda tako ne pride tekočina morebiti do zrnja, ki je je naj bolj potrebno in delo je zastoj. Bolje in varniše je torej že prvo sredstvo in se torej že samo priporoča, izlasti, ker ne stane več dela, kakor drugo.

Sejmovi. Dne 17. marcija na starih Svetih gorah pri Podsredi, v Lembergu, v Cmurku, pri sv. Filipu (za svinje.) v Trbovljah in v Podčetrtku. Dne 18. marcija v Rušah. Dne 19. marcija v Svičini. Dne 20. marcija pri sv. Barbari v Halozah, v Studencih pri Mariboru, na Ptujski gori, v Kamnici, pri sv. Križi pri Slatini, v Ljubnem, v Sevnici, pri sv. Marku, v Trbovljah, v Orešji, v Oplotnici in v Zibiki.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Kruļjeva nemščina.) Nekateri predstojniki slovenskih občin še vedno po starem koncipiu uradujejo in silijo povsodi s svojo nemščino na dan, čeravno je ta nemščina večinoma taka, da človeku želodec preobrne, če jo bere. Tu imate izgled te blažene kruļjave nemščine: „Von dem Gefertigten wird höflich ersucht um Befolgung Steuerfrei Brandwein zu machen für die Grundbesitzer N. N. welcher lebt mit 10 Seelen, belastet mit Wein und Obstgarten, Stoffe aus denen Brandwein wird erzeugt, Treber und Zwetschken. Gemeinde-Amt itd.“ To pisanje sme dotični predstojnik Slovenskih goric pokazati vsakemu Nemcu Zgornjega Štajarja ali ga poslati celo v Berolin „kunštnim“ Prusom, oblubi naj vsakemu, kdor to pisanje razumi, sto zlatov, toda ni se mu treba bati, da jih zgubi, ker živi krst ne bode razumel, kaj hoče „rihtar“ s svojo nemško žlobdro. Oče župan, rabite pamet in pišite rajši povsodi in vselej slovenski ali dajte to po svojem sinu učencu zapisati, kar imate, to bode vsaj razumljivo! Ne skrbite si za gospode po pisarnah, ti bodo dobro pisano slovensčino preje prav razumeli, kakor babilonsko in kruļjavo nemščino vašo! Ali morebiti znate volapük?

Tedaj pa je tudi prav. Poboljšajte se oče! Na zdravje!

Iz Braslovč. (Dober svet.) Skorej iz vseh krajev naše slovenske domovine, in celo iz tujega dobivate dopise, le iz naše prijazne Savinjske doline so tako redki in pičli. Vse to je zato, ker imamo res mnogo domoljubov ali hladni só; a ni čudo, kajti zima je res mrzla. Toda pustimo to na strani in pridimo k stvari. Namen temu dopisu je, da se malo ogledamo z našim ljudstvom. Daleč na okoli po Savinjski dolini skorej v vsakej župniji ali vasi obstoji kakšno društvo, bodi si pevsko, bralno, ali samo pri nas je taka reva, da se malo za kaj tacega zavedajo; vendar pa je Braslovška županija velika, dovolj obljudena, tudi so dobre in trdne obitelji, kjer je dosta mladih mož in fantov, dalo bi se brez težave osnovati kakšno društvo. Žalostno, da v resnici žalostno, dečki, ki hodijo do 12—14. leta v šolo, končavši to ne pogledajo več nobene knjige, časopisa itd. ter dorastejo in kadar jim je še najbolj treba brati, ne znajo več. Zakaj to? Ker je malo skrbi za mladino. V naši županiji je mnogo tujcev, in s tem se naša mladež dosta pokvari. Imamo zelo skrbne dušne pastirje, imamo učilnico, a vsemu se ne more v okom. Deca hodi v šolo le do neke dobe, to je od 12—14. leta! A potem? Zategadel bi bilo jako koristno, ko bi se tudi pri nas ustanovilo na primer „bralno društvo“, kjer bi se možje in fantje kratkočasili in nadalje izobraževali. Ne le to, da se mladeniči po noči po živinsko obnašajo, se pretepajo, druge ljudi nadlegujejo ter sebi škodujejo, lepo bi se vadili, urili v mnogih in premnogih koristnih stvaréh; prebirajoč dobre in koristne knjige bi se dalje izobraževali in s tem delali čast sebi in svojej fari, ter pripravili pošteno pot rastočej in razvijajočej se mladini v narodnem zmyslu. — Na noge zatorej, Braslovški rodoljubi, narodni možaki! Zdramite se ter skrbite za dobro svojih potomcev! Vstanovite si društvo, kjer bi se Vaša mladina tudi izven cerkve učila ljubiti Boga in domovino, blažila si srea, ter rastla poštena in modra na korist sebi in človeškemu društvu sploh. Nadejam se, da ne bodo te vrste brez vspeha, ker izvirajo le iz pravega namena, iz ljubezni do lepega in dobrega, na korist vsem, posebno naši fari, in v to pomozí Bog!

Od sv. Križa tik Slatine. (Naše društvo.) Dne 19. februarja je imelo kat. pol. društvo svoj letni zbor. Lepo število udov se je zbralo. Govor župana Št. Mohorskega, M. Debeljaka o sadjerejstvu je vsem dobro vstregel. Vrli domoljubi se trudijo svojemu narodu v vsakem obziru na noge pomagati. Lepi pripomoček nam bo umno sadjerejstvo, ki je žalibog še po naših pokrajinah močno zanemarjeno. Sadjerejsko društvo Rudolfovo v Šent-Jurji 89

mного trudi, da bi najboljše sorte sadja med kmete spravilo. Šolski vrtovi nam bodo v vzgled in pomoč. Taki šolski sadjerejski vrt je tudi pri sv. Križi, kjer je že par tisoč prav lepih požlahtnenih drevesec. Dobro bi bilo, da bi vsaki posestnik si nekaj metrov zemlje odmeril, si mali sadjarski vrt napravil, in tako sam si drevesec odgojeval. Za naše kraje najbolj pripravne cepiče bo gotovo Rudolfovo društvo rado skrbelo. Sklenilo se je tudi č. gg. poslance prositi, naj bi se v državnem zboru za verskonarodne šole potegovali. Take šole, ki so veri in narodu pogubljive, se morajo enkrat odstraniti. Slednjič so bili v odbor samo vrli narodnjaki voljeni, za predsednika Vinko Žurman.

Od sv. Ilja v Slov. gor. (Razno.) Kakor povsod drugod po Štajarskem, imeli smo tudi pri nas trdovratno zimo. Gluha je bila na vse godernjanje in obtožbe človeštva; tem bolj nam še je le kljuvalo dan za dnevom, ker je vedno prek hriba, doline — belin se valil. Stari ljudje se ne vedó spominjati, da bi tako dolgo saninec trajal, kakor je letos, izvemši nekoliko dni februarja, neprenehoma. Bojimo se za ozimine, ker pregovor pravi: „Kadar saninec dolgo gre, se malo kruha je“. Meseca marcija pravi ljudska govorica, da se ne sme v locanji sneg čez setev nesti, prej že škodi; kako bode neki letos, ko je še vse polje pokrival skoro za čovelj debeli sneg, in k temu še je pritiskal mraz. Imeli smo zadnje dneve do 14 stopinj mraza. V tem mesecu že se je večkrat jarina sejala, ali letos imamo malo upanja, da bi se pred Velikonočjo dalo kaj na polju delati. Rajni Kastelic je pel: Pust, s'ninec, kolinec — so zima tvoj dar —; ali mislimo, da bodo letos že vsakemu zadosti teh zimskih dobrot, ker kaj pomaga kmetu saninec in v pustu polno nalozena miza, mesa in klobas, ko pa v spomladi mora gledati z žalostnim srcem svojo od zime ugonobljeno setev. Bog daj, da bi se ta naša sumnja ne vresničila, da bi tako kmet v nastopni spomladi z veselim srcem šel na delo. Družba sv. Mohorja je dobila letos v naši fari nad dvanajst novih udov. Za družbo vnet poverjenik veliko pripomore k naraščaju udov, kar se je letos pri nas pokazalo, ker se namreč družba iz lece večkrat ljudstvu priporoča, drugo pa, kar je privabilo občinstvo pristopu, so molitvene knjige Tomaža Kempčana „Hoja za Kristusom“, katero bode letos družba udom podala. Družbi pa želimo, da bi iz vsake fare zraven starih udov, dobila toliko in še več novih udov, ter tako krepko in blagonosno delovala za dušni in telesni blagor Slovencev.

Od sv. Jurja na Ščavnici. (Bralno društvo.) Naše društvo šteje 57 udov, ki prihajajo pridno v društveno sobo prebirat časopisov, posebno ob nedeljah ter izposojevat si knjige, škoda le, da jih še ni veliko! Dobre

podučljive knjige bi največ koristile našej mladini v narodnem in gospodarskem oziru, koder smo še jako na slabem, posebno mi, ki stanujemo poleg jezikovne meje; zatoraj želimo tukajšnji rodoljubi, naj bi ne bila ona „vabila“ — do raznih gospodov odposlana „glas vpijočega v puščavi“! S hvaležnostjo se sprejme vsakteri dar, kakor denar, isto tako tudi knjige ali časopisi. Kdor pa hoče in želi, to naše društvo kot podporni ud še nadalje podpirati, njemu se tukaj uljudno naznanja, da letnina podpornih udov znaša 2 gld., pristopnina 20 kr. Do zdaj sta se oglasila še le dva gospoda. Lahko se je primerilo, da niso prejeli vsi gospodje vabil od odbora braln. društva njim doposlanih, ker večina jih je bila odposlana odprto, sicer bi nas poština preveč stala. Upamo, da naša prošnja ne bo brez sadú ostala. Vsem gospodom, ki so, ali še bodo kaj storili v prid našega milega naroda, izreka odbor prisrčno hvalo, Bog povrni! Jamički.

S Ptuja. (Dijaška kuhinja.) Dijaška kuhinja v samostanu č. gg. oo. minorirov v Ptuji je meseca januarja in februarja t. l. ubogim dijakom 1137 obedov podelila ter v ta plemeniti namen 170 fl. 55 kr. izdala. Od 17. septembra l. l. do 1. marcija t. l. je uže 3061 obedov podarila, potrošila pa 468 fl. 15 kr. Znova so v človekoljubno svrho nastopni p. n. častiti gospodje darovali: Č. g. Modrinjak Matija, proš v Ptuji, 10 fl., g. dr. Ploj Jakob, odvetnik v Ptuji, 9 fl. 30 kr., g. Klobučar Ant. c. kr. sod. pristav v Ptuji, 4 fl. 50 kr., gosp. Kunstek Luka, prof. v Ptuji, 4 fl., gosp. Železinger Fran, prof. v Ptuji 3 fl., g. Cilenšek Martin, prof. v Ptuji 2 fl. 40 kr., č. g. Majcen Ferdo, prof. v Ptuji 2 fl. 10 kr., č. g. Hirti Fran, benefic. v Ptuji 2 fl. 10 kr., g. Spindler Anton, c. kr. kancelist v Ptuji, 2 fl., č. g. o. Stanislav Prus, min. kaplan v Ptuji 1 fl., „Ljubenski Slovenci“ 10 fl., č. g. Šinko Jože, kapl. pri sv. Jakobu v slov. gor. 3 fl., neimenovan 4 fl., č. g. Meško Jakob, žup. pri sv. Lovrenci v slov. gor. 5 fl., č. g. Trstenjak Jakob, žup. pri sv. Marjeti niže Ptuja 3 fl., g. Zelenik Jože, odgojitelj in veleposestnik 30 fl., neimenovan 1 fl., č. g. Čuš Ivan, defic. v Wetmanstätten, 5 fl., g. Strah J. kmet 1 fl., vesela družba štajarskih Slovencev v Kostonjevi na Kranjskem je nabrala 8 fl. Zadnji dar, doposlan 6. nov. 1887 v Ptuj, še po neljubi naključbi ni bil izkazan. Prosimo oprostite! — Vsem častitim dariteljem in ljubiteljem učeče se mladeži izrekamo najprisrčnejšo zahvalo in stoterni „Bog plati!“ Imoviti Slovenci, posnemajte jih ter opominjajte se pri vsaki priliki naših ubogih slovenskih dijakov! Nadaljne milodare vzprejema č. g. o. Benedikt Hrtiš, gvardijan na Ptuji.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesarjevič Rudolf pojde te dni v Berlin, da bode v pričo pri pogrebnih slavnostih za nemškim cesarjem. — Drž. zbor ne pride nič kaj naprej s svojim delom, razprave o drž. proračunu pa se pričnó, če ostane pri tem, kakor je sedaj odločeno, vendar-le še pred veliko nočjo. — Poslanec dr. Tonkli je v dotičnem odseku vprašal ministra za uk in bogočastje, kedaj misli vpeljati slov. razrede na srednjih šolah v Mariboru, v Celji, v Gorici in v Trstu. Minister je odgovoril, da se mu je še o tej reči treba — učiti, to se pravi, da je nam treba še čakati. Odsek pa s tem odgovorom ni bil zadovoljen ter je vzprejel resolucijo, ki tirja odločno, da stori minister to, čem prej je mogoče. — Graški mestni zastop je poslal na rakev nemškega cesarja lavo-rov venec z velicim trakom, na njem pa je napis: Štaj. glavno mesto Gradec. Nam se zdi, da ni bilo velike sile za to. — Na Koroškem je po nekaterih krajih precej „divjih zakonov“, sedaj pa jim jih postaja že preveč ter se postopa ostro zoper nje. Preostro ne bode lahko kje. — Koroška hranilnica v Celovci napravi na lastne stroške — za kacic 40.000 glđ. — od Celovca do Vrbe novo cesto, drži pa naj le ta cesta ob južnem bregu Vrbskega jezera in ime jej bode Franc-Jožefova cesta. — V Kotmirski vesi je nova podružnica sv. Cirila in Metoda, udov ima 106. Enaka podružnica pa se snuje v Št. Janži v spodnjem Roži. Za-njo ima pooblastilo vrli župan Mart. Štih. — Mestni zastop v Ljubljani je volil posebno deputacijo, da pojde v Djakovo o zlati maši škofa Strossmayerja. Več slov. občin in društev si je ime-novalo slavn. škofa za častnega uda. — Zadnji živinski sejem se jim je v Ljubljani dobro obnesel, posebno klavne živine se je veliko prodalo v Gorico in Trst. — V Gorici priredi slov. čitalnica veliko „besedo“, dne 19. marcija. — Na Krasu je zadnje dni meseca februarja šel Št. Blažič, 28 let star, trden mož na sejem v Divačo. Tam si je kravo kupil, toda ni je prignal domov, kajti gredoč je zmrznil. — V Trstu se ne godi posebno dobro Slovincem, kajti mestni zastop je italijansk, toda tudi Slovenci ne držé rok križem ter se mu postavijo po robu, če jih sili s svojo italijanščino. Tako une dni v Bar-kovljah, mestni svet bi bil rad novo šolo z ita-lijanščino, toda slov. ljudstvo poprosi — za nemščino, to pa za to, da ostane vse, vsaj za nekaj časa, pri starem, slov. jeziku. — Trtno uš imajo že tudi v Istri, v okrajih Koper in Poreč je več ali manj 132 ha. okuženih. — V unem tednu je bilo v Hercegovini veliko strahú, kajti na večih mestih je bil potres in grmenje pod zemljo. Nesreče pa ni vsled tega nikjer nastalo. — V Galiciji in Bukovini je nastala

velika povodenj in tudi po nekaterih Ogerskih krajih so že znamenja za-njo.

Vunanje države. Viljelm I., kralj Prusije in cesar Nemčije je v petek dne 9. marcija ob 8¹/₂ uri dopoludne umrl. Samo 13 dni še mu je manjkalo, da spolni svoje 91. leto. Naslednik mu je njegov sin Fridrik I. — tisti, ki že toliko časa boleha v grlu. Iz San-Remo se je zadnje nedeljo pripeljal v Berlin in nastopil je svoje vladanje s prav malim upanjem, da za dolgo. — Ob nemških mejah je novo gibanje pri ruskih vojaki. pravi se, da gredó za to, ker je veliko bolnih, Rusi nazaj, proč od mej. To je malo verjetno. — Rusija se pogaja s sv. Očetom v Rimu, trdi se, da ne brez uspeha in da pride kmalu nov ruski poročnik v Rim ter ostane ondi stalno. To bi bilo preveselo in zato skorej ni verjetno. — Italija, to je minister Crispi ne more najti mirú, povsod sluti vele-izdajo v tem, če da človek svoje ime na adresu do sv. Očeta. Te dni je mož kar 8 mestnih zastopov razpustil, ker so bili sv. Očetu poslali adresu. — Na Francoskem stopa general Boulanger zopet na vrh in utegne mož biti še kedaj nevaren sedanji vladi, kaj če ne tiči v njem kak Napoleon? — Vojaštvo dobi 5 višjih ogle-dov in Francozje si domišljavajo, da bodo le ti čuda delali, če pride do vojske. — Anglija za-trjuje, da stoji na strani Nemčije in Avstrije, kar se tiče Bolgarije, kneza pa ne pripozna za Bolgarijo, če je le kaj strahú, da izda Bolga-rijo Rusom. — Kakor se kaže, bode poslej še vedno bolgarsko vprašanje „jabelko prepira“. Pismo turške vlade, da je Koburški princ „zo-per postave“ knez Bolgarov, utegne za princa imeti veliko pomena in človek skorej lahko sodi, da je za princa bolje, če strese, čem prej more, bolgarski prah z nog ter se povrne na lepo Ebenthalsko graščino za Dunajem. Princ sam pa še bojda ne misli na to ter še je tudi velika večina Bolgarov sedaj na njegovi strani, toda naj se ne zanaša preveč na to zvestobo! — Srbska vlada ima vsled novih volitev skorej proste roke, kajti celo drobna je manjšina li-beralnih poslancev. Kralj Milan pojde kmalu spomladi na južne kraje, da se pokaže po svo-jem mladem kraljestvu, spremlja ga tje pred-sednik ministerstva, general Gruic. Liberalci, ki so pri volitvah grdo propadli, imajo polna usta očitanj zoper prejšnjo liberalno vlado in izlasti še zoper Ristića, češ, da jih je pustil pri volitvah na cedilu. — Ob Rdečem morji še stoji vse, kakor je bilo. Vidno se nobena stran ne upa nad drugo, toda ital. vojaštvo gre ve-liko sovražnici nasproti — vročini, abesinski vojaki so je pa že več ali manj vajeni. Pri zaveznih četah razsaja bojda ostudna bolezen osepnic. — V Ameriki pada cena pavoli, in ker je imajo po nekaterih mestih veliko, se je bati, da bode denarnih polomov. V New-Yorku

se je tak polom že izvršil pri treh trgovskih hišah.

Za poduk in kratek čas.

Štirinajst dni širom sveta.

(Konec.)

Železni konj je vozil nekaj časa med planinami in strmimi stenami. Ko se svet nekoliko odpré, smo se vozili kraj Hallstadtskega jezera. Unkraj jezera smo videli mestice Hallstadt stisneno med goro in med jezerom. Tako planinsko jezero je kaj jako lepega. Ima čisto in zdravo vodo, dokler so naše mlake polne mlaja in gnjilobe.

V Ausseeju sva se komaj kaki dve uri mudila. Tudi Aussee je poletnim gostom priljubljen kraj, kakor Ischl. Lepa planinska dolinica se človeku hitro prikupi. Čvrst zrak in dobra studenčnica storita, da želodec hitreje kuha in zopet ga je bilo treba potolažiti, da ni cvilil.

Že v mraku hitiva zopet na železnico. Na postaji Verčah se ločim od svojega ljubega tovariša. Jaz sem izstopil, da obiščem starega sošolca, katerega od dijaških let nisem več videl; tovariš se je pa dalje peljal, da si ogleda slavni štift Admont.

Nekdanji sošolec, sedaj župnik, me je že čakal na kolodvoru ter me jako ljubeznjivo sprejel. Skorej do polnoči sva pri večerji sedela. Toliko golča sva imela, kakor dve sosedu, ki se štirinajst dni niste videle.

Ko se drugi den prikažem med žagredskimi vratici in grem k altarju, so vsi, ki so prišli k sv. meši, kakor na povelje vstali. Mislim si: glej, kako so me župljani mojega sošolca lepo počastili. Toda tudi takrat, ko je gospod župnik šel k altarju so vsi vstali, in moja baharija se je precej ohladila. Lepa navada je to.

Precej zjutraj sklenemo iti na bližnjo goro. Okoli opoldneva smo jo doplazili. Solnce je prižigalo, kakor bi nam na hrbtu kurili. Vrh planine je zeleni planinski travnik, kjer planinarka pase svojo goved in svoje ovce. Planinska goved pa ni vselej tako krotka, kakor se na prvi pogled vidi, zato sem se jaz precej od kraja bolj plota držal. Gospod župnik me je pikal, rekši, da nimam ravno dosti korajže. Zdaj primumlja bik, in kakor bi trenil sem bil črez plot, ki je bil gotovo dva metra visok.

Zdaj gledam črez plot za korajžnim gospodom; toda v tem hipu počutim roko na svojih ramenih: bil je g. župnik; njega je še prej črez plot vrglo, kakor mene. Jaz se čudim rekoč: o gospod, pa je vas danes tudi korajža zapustila? — To je bilo kaj smeha!

Raz gore smo imeli krasen razgled v Anžižno dolino, a pred nami je stal siloviti Dachstein, že septembra ves beli, kakor mlinar.

Za obed nam planinarka skuha neko jed, ki je bila našim ajdinskim žgancem najbolj podobna, pa za moj želodec ni bila, ker je mašča stala na jedi, kakor če pri nas gospodinja žgance z mlekom polije, da žganci komaj malo glavo vun molijo.

V naši družbi je bil bolj postaren gospod, sicer pošten mož, a to navado ima, da vsako potrdi, katero kdo zine. S takim človekom, ki vsako povesni, ni govoriti, človeku golča zmanjka.

Drugo jutro se napravim zopet na pot in sicer naravnost domu. Na postaji Selzthal se mi tovariš ves židane volje zopet pridruži; v Admontu se mu je vrlo dopadlo.

Unkraj Gradca že je mojega ljubega tovariša zopet zmanjkalo. Rekel mi je: meni se še nič domu ne mudi. Ko v Maribor pridrim, me prijatelji prašajo: Kje pa je tovariš? „Zgubil sem ga“. Kje pa hodi? „Bog vé!“

Dr. Ivan Boreski.

Smešnica 11. Več kmetov sedi v krčmi okoli dolge mize. Že se dela mrak in od župnijske cerkve zapoje zvon. Vsak si sname klobuk z glave ter malo pomoli, dobro ali slabo, kakor pač kateri premore. Samo eden ne sname klobuka in tudi pipe ne dene iz ust. „No“, vpraša ga tedaj sosed, „kaj še za te ni večna luč?“ „Je“, odvrne mož, „je že, toda jaz ne molim večne luči v krčmi.“ „Zakaj pa ne?“ vpraša sosed. „Moj oče so mi kedaj radi djali: Fanté, slab gospodar, ki moli večno luč v krčmi.“

Razne stvari.

(Vabilo k odborovi seji družbe duhovnikov.) Pri obnem zboru družbe duhovnikov dne 12. t. m. so bili v novi odbor voljeni naslednji č. gospodje: Hrg, Hajšek, Kosar, dr. Križanič, Modrinjak, Ogradi in dr. Pajek. Da se novi odbor ustanovi, to je, da si izvoli predsednika, denarničarja in tajnika in ob enem reši po zadnji odborovi seji vložene prošnje za podporo, novoizvoljene čč. gg. odbor-nike k odborovi seji dne 20. t. m. to je, prihodnji torek ob 11. predpoldnem v kn. šk. pisarno vljudno vabi dosihmalno predstojništvo.

(Nova postava.) Gledé prestavljenja učiteljev na ljudskih šolah je pre naredil letos dež. zbor v Gradcu dotično postavu ter odločuje poslej ne več okr. šolski svet, kedaj se njih kateri prestavi, ampak dež. šolski svet. Le-ta sprememba je dobila najvišje potrjenje.

(Imenovanje.) Mesto c. kr. bilježnika ali notarja v Celji je dobil g. J. Detiček, doslej na enakem mestu v Gornjem Gradu. Tje pa se preseli g. K. Schwarzenberg, doslej c. kr. notar na Vranskem.

(Čudno.) Nemški turnarji v Mariboru bili bi zadnje soboto, dne 10. marcija imeli svojo veselico in to se zna, da bi ne bili opustili plesa. Zoper njih voljo pa je izostalo oboje in to ne za voljo posta, ampak za voljo smrti nemškega cesarja. Od njih se torej uči človek lahko veliko, gotovo pa ne kršč. življenja. Oj to telovadstvo!

(Tržišče.) Koliko mesto Maribor dobiva denarja v mestno kaso samo od slov. kmetov, to se lahko razvidi iz tega, da je prejelo v dveh mesecih, januariji in februariji, 2794 fl. in 5 kr. od njih samo za to, da so smeli svoje reči postaviti na trg, to je na prodaj. Dobro bode, če si slov. kmetje to zapomnijo.

(Okr. zastop.) Mariborski mestjani imajo to srečo, da so gospodarji v mestu, pa tudi v okrajih. Mi jim te sreče ne zavidamo, toda tega vendar-le ne znamo, odkod da imajo pravico tudi c. kr. pošto rabiti, ne da ji plačajo, kar jej gre. Zadnji čas namreč razpošiljajo obč. zastopom v tem okrajih neko prepoved, naj ne podpisujejo le-ti prošnje za versko šolo, to pa brez vsega plačila, tedaj na drž. stroške.

(Jour fix.) V nedeljo, dne 11. marcija, je imel znani rodoljub, g. dr. Janko Srnc, v slov. čitalnici zanimivo razpravo ter je v njej razlagal, v kaki razmeri da ste si „drž. pravica pa človeška volja“. Vsakdo izmed obilnih poslušalcev mu je pritrtil, da bi bila za ljudi velika sreča, ko bi šli te dve reči lepo v kup.

(Slovstvo.) Jos. Stritarja zbranih spisov je sedaj že 37. snopič prišel med ljudi, pri J. Giontiniji pa „Stric Tomova koč“. Svoje dni so ljudje radi brali te bukve.

(Vodstvo c. kr. poštne hranilnice) je razposlalo „obrestne nakaznice“ na rdečem papirji. Vložnik, ki mu je taka tiskanica prišla v roke, naj ne zamudi s svojo vložno knjižico in z doposlano nakaznico iti ali koga poslati na pošto, da se mu v knjižico zapišejo obresti, ki so se za leto 1887 nabrale in so na rečenem papirji nakazane ali napovedane. Nakaznica velja dva meseca. Če vložnik ta čas zamudi, moral bi pozneje svojo knjižico poslati na Dunaj, da mu tam obresti vpišejo in potem seveda knjižico vrnejo.

(Tudi Ljutomer!) Skraja so, kakor smo to onokrat povedali, določili, da se letošnje razstave v Celji vdeležijo politični okrajji: Brežice, Celje, Slovenji-Gradec, Maribor, Ptuj. Sedaj je dotični odbor sklenil, da bode dobro, če se pridruži tudi okraj Ljutomerski. Čudno, da je bil tako slavni odbor na tak okraj, kakor je Ljutomerski, pozabil.

(Povodenj.) Spomladnji jug je Pesnico tako napolnil, da je pri Moškanjih prestopila bregove svoje ter je preplavila njive in travnike na široko, na obžaljevanje tamošnjih posestnikov.

(V cerkvi.) V cerkvi čč. oo. minoritov na Ptujih je bil te dni star kmet pri sv. maši. Ko so ljudje po sv. maši vstajali, ostal je starček mirno v klopi. Bil je mrtev.

(Rop.) G. Jurij Graf, lastnik plinarne v Mariboru, je bil v Oberhambachu, daleč gori v Nemčiji žalostno končal življenje. Našli so ga v njegovem poslopji, ko je bil že 4 dni mrtev. Kdo ga je umoril in koliko mu je odnesel denarja, ni še znano.

(Bogastvo.) V Trstu živita zakonska, ki sta dobila v 19 letih 18 otrok, samih dečkov. Letos dne 5. marcija pa sta dobila še trojčke, same deklice. Ime jima je Caenazzi.

(Srmt v grobu.) V Velmeru na Erdeljskem je bila neka žena več zdravila, kakor bi ga bila smela in je vsled tega umrla. Kakor po navadi, so jo tretji dan pokopali, toda žena je bila le zaspala in se je v grobu prebudila. Pogrebni je slišal ropotanje, ali predno so grob odprli, bila je že mrtva. Da pa je živela v grobu, sklepajo iz tega, da je bilo oblačilo raztrgano na njenem truplu. Stvar je podobna precej raci.

(Obdelo.) Premogarska družba v Trbovljah opusti z dnešnjim dnevom kopanje v Ljubojah. Vsled tega pride kakih 50 delalcev ob kruh in težko, če si dobodo kmalo še zaslužka.

(Smrtna kosa.) V Dornavi blizu Ptuj je v torek, dne 13. marcija, umrl gosp. Janez Glinšek, tamošnji učitelj, star še le 43 let. Pluća so se mu bila unela in zapustil je ženo in več otrok. Kolikor znamo, bil je ranjci vesten učitelj in so ga otroci imeli radi. Naj ostane za njim blagi spomin!

(Izneverjenje.) Kakor nevarno je dati ljudem, ki nimajo premoženja, uradnije v roke, kaše izneverjenje 2000 gld., ki se je pokazalo na Ljubnem v Savinjski dolini. J. Globočnik, poprej dober urar v trgu, dobil je c. kr. poštno službo in tu je kmalu denar, ki se mu je izročil, jel rabiti za-se in sedaj so ga dali že pod ključ. Noč ima svojo moč, pravi pregovor, toda kakor se kaže, ima ga tudi denar.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg.: Matjašič 6 fl., Bizjak 53 fl., Fišer A. 11 fl., Kocuvan 1 fl.

Listič upravnništva: G. v Lj.: Nam je jako žal, da nam ni bilo moči ustreči Vaši želji že v tem listu. — G. F. S. v K.: Mi že ne znamo, kdo Vam pomaga, ljubi Bog Vam pa ni hotel, kajti dobili ste od njega premalo — v glavo. — Č. g. V. V.: Če spravimo Vaše besede v obliko, ki bode, po naših mislih, na korist stvari, za katero Vam hodi, gotovo, sicer pa izostane. — G. S. K. na P. Kolikor Vam je ljubo. — G. K. P.: Ni za nas, še manj pa bi bilo za Vas dobro, ako objavimo Vaše pismo. Naj izostane!

Loterijne številke:

V Trstu 10. marca 1888: 76, 2, 13, 85, 78
V Lincu „ „ 4, 88, 2, 20, 90

Anton Pučko,

3-3

župnik na Polenšaku, pošta Juršinci pri Ptuj, rad bi prodal nekoliko polovnjakov vina. Večji del je sladkega za svetke l. 1885. Samo en par sodov je postnega, za pokoro, l. 1887.

Na znanje

daje se zadružnikom „hranilnega in posojilnega društva v Ptuj“, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, da se vrši letošnji občni zbor zadruge 23. dne meseca sušca t. l. ob 11. uri dopoldne v zadružni pisarni po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva o delovanju zadruge v minolem letu.
2. Poročilo nadzorstva o letnem računu; nasvet gledé potrjenja računa in razdelitve čistega dobička.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Predlogi.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuj, dne 12. sušca 1888.

Načelnik:

Andrej Jurca.

Gospodarji!

Priporočam vam vsake vrste semena, n. pr.: detelje, trave, zeliša, cvetlice, gozdne in sadne peške. Tudi se pri meni dobi poljski gips 100 kilo za 2 gld.

Ravno tako se pri meni nahaja zaloga **Karbolineum Avenarius** kila za 25 kr., najboljšo mazilo za les, proti vsaki mokroti. — Za nizko ceno in pošteno blago sem porok.

M. Berdajs,
v Mariboru.

1-10

„Oves Willkomm“

3-5

Ta oves je med vsemi sortami na štajarskem najzgodnejši, plodnejši in težji; raste na visoko od 5-6 čevljev, ima močno, dobro slamo za krmo in se ne poleže.

Zadostuje, ker se ta oves redko seje, 35 do 40 kil kot seme za jeden plug. Cena za kilo 30 kr. Ako se vzame več kakor 50 kil za kilo 25 kr.

Razpošilja vreče po 5 kil za 1 gld. 90 kr. proti pošiljlatvi zneska ali poštnem povzetju franko na vsako poštno postajo

Benedikta Hertl-a
grajščina na Goliči pri Konjicah.

Mlin in žaga na prodaj!

Dne 11. aprila 1888 dopoldne od 11-12. ure kot drugi in zadnji licitaciji se bode pri c. kr. okrajni sodniji v Šoštanji eksekutivno prodala žaga in mlin z zemljiščem vred Jožefa Janko ta v Slatini blizu Letuš-a za okoli 3000 fl.

Podrobnosti se pred licitacijo izvejo pri g. c. kr. notarji Ivanu Kačič-u v Šoštanji.

Livarna,
Badgasse Nr. 9,
blizu sl. cerkve.

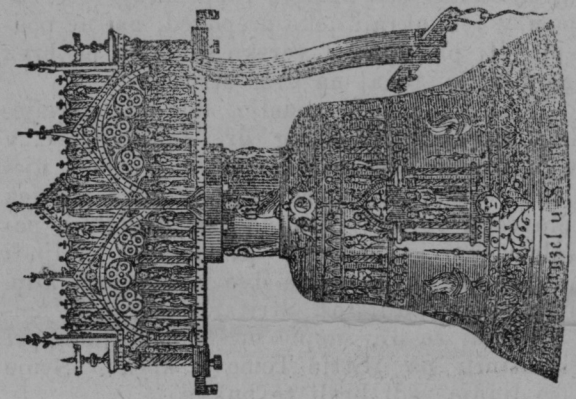

C. kr. privil.

Številnih priznanih
za zlite zvonove
je priredjenih za
ogled.

zvonarna in livarna

g. Janeza Dencel-na in sinov
v Mariboru,

zlive posebno izvrstne zvonove in najcenejše zvonovine v vsakej velikosti s iz nova izumljenimi pregibnimi kronami (ki se naj ne jemljejo za navadne debele, lite tečaje) na vsakojaki glas, katerega koli kdo želi, bodi v popolnih, vbranih akordih ali kot spolnilo že obstoječih starih zvoni, z jasnim in čistim glasom pod poroštvom; zvonove, ki se s starim nebi vjemali, vzememo zopet nazaj. Zvonilno spravo priskrbimo iz razne robe, kakoršno pač kdo želi: iz kovanega, iz litega železa ali iz besemerskega jekla in iz hrastovega lesa in sicer po novem načinu z blazinicami na perotih takó, da se zelo lahko zvoni in v zvoniku nič ne tresse.

Imam tudi harmonična zvonila ali zvončke na prodaj!

Spričalo.

Firma **Denzel-novi sinovi v Mariboru** je letos (1884) za Poličane na spodnjem štajarskem, štiri nove zvonove, kateri okoli 63 centov tehtajo, izlila in taste ne le samo po zvanjanji sliki, temveč tudi po vbranjem, harmoničnem in prav glasnem petji tako umetno in izvrstno izdelala, da podpisani to firmo vsem, posebno pa čestitim cerkvenim predstojnikom vsakojako priporočati smejó.

Cerkveno predstojništvo v Poličanah,
dne sv. Lukeža 1884.

Štefan Detiček, l. r.,
Benedikt Jury, župnik,
Jožef Detiček, l. r.,
cerkvena ključarja.